

hrniti, prhniti (udariti, lopniti) Ké je kôk driml, da ga hñnem (prhnem) g'rta po buči? góje, môlenk, doujek, grajénik, spuodnek, kóblek, pléha, noune, puša (vrste travnikov, pašnikov in njiv)

rèbro (pobočje)
zašiekán (preplašen)
kópše (trata ob njivi ali med njivami, namenjena za kópe: vstrve, naložene s snopi)
vdrica (vrsta mravlje)
ogrica (trata okoli hiše)
žgájnarca (prostor za kuhanje žganja)
ájfl (šest snopov, postavljenih v obliki piramide, da se posuše)
pijôk (polovnjak)

cékast (kot cekla: masten in lepljiv) Če krùh ni dojsti pèčen, je cekast.

žmerda, ožmerdóvn (blato, blaten)
šóvsko (poševno)

kikl (moška srajca)
g'r naráđiti (obleči) Jòpič pa punčke g'r naradi; zuna je m'rzvo.

namôrnvati koga (naprositi ali nagovoriti koga) Kùme sem ga namôrnvov, da mi je posoduv taužnt dinarjev.

nahvóliti koga (naprositi koga — isto kot namornvati)

strúcati (premagati, zmagati) T'k dougo sta se rausava, dokleder ni adn strucov. Ni éjov pré, da je strucov. Vátov je postáti dohtar, pa ga je strucavo.

potrucati, potručan (vztrajati pri čem, uporen) Po vsé sili je vátov potrucati, da sem jaz vurzeh. Št'k potrucanih lidí še nisem viduv.

pocfkati sa, pocfkan (nadeti si debelo kožo) Mazôli so ga s parigli, ôn sa je pa t'k pocfkov ko môčnik. Ne bodi št'k pocfkan!
dou stòrit (končati) Stòri že anbárt dou svaje litanije!

dou iti (končati se, deževati) K'k je ké šva dou óuset? Vse je buò óringi, s'mo da le dou kni šuò (deževalo).

cmúngati, pricmúngati (počasi hoditi ali voziti) Dougo smo cigali no cmungali, nazóдне smo pa le pricmungalali.

cùclati, pricùclati (s težavo nesti, prinesiti) T'k dougo cuclò što vádo, ko bi buà pú ure djéjč.

túrjati, pritúrjati (peljati, pripeljati) Jidte vunta k Mičjunku pa pritírjate an žókl máti!

dou pomôrnvati, dou pomornjévati (potaložiti, tolažiti) T'k si je vse gnau g'r, da sem ga kùma môvo dou pomôrnvov.

ón sa vzati koga (zavzeti se za koga, brigati se za koga; od nem. sich jemandes annehmen)

na hiši (na podstrešju)

ta vejka hiša (velika soba s pečjo v enem kotu in mizo v drugem — kmečka dnevna soba)

Priznati moramo, da je njegova setev rodila obilno žetev.

Bridko je slovo, dragi Janko, ki ga danes jemljejo od tebe številni tvoji učenci, stanovski tovariši in ostali znanci — toda ostal jim boš vzor, ki si jim ga med svojim delom neizbrisno začrtal v duhu Prešernovega izreka:

Človeka smrt požanje,
človeštva ne; naprej
z njim, kar je storil zanje,
živelo bo vselej.

6. septembra 1967

Ivan Feri

DRAGEMU UČITELJU V SLOVO!

Globoko je odjeknila smrt v vrstah tvojih učencev, dragi Janko. Nisi nam bil samo učitelj, bil si nam prijatelj in oče. Vodil si nas na izlete, se tam igral z nami, prepeval z nami — ah, kako rad si prepeval! Čutil si z nami naše otroške težnje, nas brdрил ter nam vcepil v srce neizmerno ljubezen do naše domovine. Tvoje življenje ni bilo lahko, kljub temu si ohranil do smrti pristni koroški humor, in kadar se je katerikoli od nas srečal s teboj, si mu povedal kako šaljivo. Kot mlado dekletce sem prišla v tvoj razred. Vzljubil si me, in nisem slutila, da bom s tabo povezana vse življenje. Učil si nas igrice, pod tvojim vodstvom smo nastopali na odru; bili smo palčki, lastovke, vile in kdo bi mogel našteti, kaj še vse! Skrbno si nam lepil obleke iz papirja, in dal si nam smisel za društveno življenje še za poznejšo življenjsko dobo.

V predvojnih letih, ko je prišel na vladno kler, so te odstavili s položaja upravitelja šole, bil si spet navaden učitelj. Toda z dostojanstvom si nosil to ponižanje, mi učenci pa smo čutili s teboj ter se zgražali. Aprila leta 1941, ko je izbruhnila vojna, je

JANKU GAČNIKU V SLOVO

Imeli smo ljudi — v poljani cvet,
imeli smo jih — vrhu gore hrast,
imeli smo jih — dali smo jih vam —
kaj hočete, grobovi, še od nas?

darkoli je bila domovina v nevarnosti, se ni nikoli obotavljal priskočiti ji na pomoč. Po prvi svetovni vojni je korakal s koroškimi borci, med drugo svetovno vojno je v taboriščih posredoval borbeni duh zoper okupatorja, po vojni pa je neumorno deloval za preporod osvobodjene domovine.

Tako se s pesnikom zopet sprašujemo ob tej novi ruši, ki sprejema vase tak hrast naših gora — slovenskega pedagoga, koroškega šolnika — Janka Gačnika.

Črna koprena, ki je zastrla spomine nanj, je vtisnila v nas bridke občutke. Iskreno sočustvujemo z njegovo soprogo Miro in z ostalimi njegovimi sorodniki.

Zdi se mi, da še ni tako dolgo, ko je pokojni skupno z nami z vso požrtvovalnostjo, z veliko vnemo in s ponosom oral trdo ledino prosvete in jo oral vse dotlej, dokler mu ni pluznih ročic iztrgala iz rok kruta smrt.

Prežet z veliko ljubeznijo do slovenske Koroške, v okviru širše domovine, se ji je ves posvetil. Tu je deloval kot mlad in starejši učitelj, tu je mladini posredoval prvo, osnovno znanje, tu je s svojo glasbeno nadarjenostjo plemenitil ljudska srca, z odrskih desk pa oblikoval njihov značaj. Ka-

IV. razred osn. šole Guštanj 1933-34. Sedijo na tleh z leve proti desni: Peter Šteharnik, Polda Čič, Dominik Kos, Maks Gregor (padel v vojni), Ivan Arnold — Klajbarjev Anzi. Sedijo na stolih: Viki Revelant (por. Kotti — živi v Milanu), Anica Švarc (por. Arnold), Lotka Erat (por. Jug), načelnik učitelj Janko Gačnik (umrl letos), veroučitelj Mihael Barbič (umrl, pokopan v Podjuni), razredni učitelj Ivan Gabersček (živi v Račah), Rozika Naveršnik (umrla), Julčka Fink (padla v NOB), Mica Zavodnik (živi v Avstriji); stojijo Hanika Močnik, Mica Paradiž, Krista Hudrap (por. Lačen), Elza Štembov, Ivanka Janet (por. Rodič), Krista Kremžar, Tončka Kričej, Pavla Kerper (por. Blatnik), Marica Hartman (por. Jazbec), Rozika Zajc (por. Magrič), Lojzka Petrič (živi v Avstriji), Pavla Kričej (por. Dretnik), Betka Hribernik, Erna Jevšnikar (živi v Avstriji), Pavla Kolar (živi v Ptuj); zadnja vrsta: Ernest Kokal (padel v vojni), Franc Lečnik (bivališče neznan), Ivan Mezner, Vanč Dolinšek, Ciril Bajec (bivališče neznan), Ludvik Kokal, Franc Vušnik (živi v Nemčiji), Ernest Rutar, Pepi Konečnik (padel v vojni), Franci Kamnik, Roman Revelant (umrl v taborišču Dachau), Maks Šafer (živi v Avstriji), Rudi Čretnik (živinozdravnik na Prevaljah)

bila moja prva pot k tebi z vprašanjem, kaj mi je storiti. Tvoj odgovor je bil: »Ostani, tudi tukaj te bo potrebovala domovina, a jaz moram iti, toda vrnil se bom!«

Ne bom pozabila slovesa in tvoje odločnosti. Vrnil si se, niso te strla taborišča in pričeli smo znova v lepših okoliščinah. Spet naju je združilo društveno življenje, spet si me vodil po ljubljeni Koroški, mi dal navdih za študij koroških plesov, da smo jih ponesli širom domovine in v svet. Tudi ko si se preselil v Maribor, sva sodelovala.

Pred tremi leti smo ti na tvoj 70. rojstni dan še pripravili na Ravnah prisrčno srečanje s tvojimi učenci, pred letom pa smo te obiskali v bolnišnici v Mariboru, vendar nismo mislili na najhujše. Bili smo prepričani, da bo zmagala spet močna volja do življenja, a zemlja je tokrat terjala koroškega sina, ter ga sprejela v svoje okri-lje. Tvoje nemirno srce se bo spočilo. Naj ti bo lahka zemlja koroška, za vse lepe ure pa, ki si jih dal nam, svojim učencem — hvala ti, Janko!

Hedvika Jamšek